

გამოდის უოველ-დღე მღვთაპაის გარდა

ფრენკლენი

[illegible]

ცხელი ნიშნები. რეკონსტრუქცია. დანერგვა. შეყვანა.

დასაწყისი 8 საათზედ.

წიგნების, ფელტონი, 16 ნაგებურ.

— მე მეც კარგად ვიცი, რომ ზა-
ლოს არა ენახავ, მაგრამ ფული არა
ფინის და თავდები კი ვერ მიშოვ-
და რომ ვიფალო... შევლანი სიტყვით
შევლიან და რა საქმეზედ მივარდებო-
ნაზღო გამოდგებიან.

✻ ✻ ✻

მღურობე გაწითლდა, რადგანაც
ანტრეპოგენური იმის თავმოყვარეობას
შეიხზა.

✻ ✻ ✻

ამ თვის დამდეგს მოსკოვის ვაჭ-
რობას სჯა ჰქონია ძველად ტრან-
ზიტის შესახებ და თითქმის ერთნაირად
გამოუცხადებიათ ის აზრი, რომ, რად-
გან ძველად ტრანზიტის (რუსეთის ვაჭ-
რობას დასცემს, მხოლოდ ინგლი-
სელების და საზოგადოდ უცხო ქვეყ-
ნელების ვაჭრობისათვის იქნება სასარ-
გებლო და გამოსადეგო, ამის გამო
უმადლეს მთავრობასთან ვიშუამდ-
გომლობით, რომ ეს ტრანზიტის მო-
სპობა.

✱

მაზ. „ბოლოსის“ 304 ნომერში
გაცხადებული წინა სტატია არის და-

და ეს მომღერალი, რა თვალები აქვს
 და-და-ემ არტისტს.
 ხმაზედ და თითონ თამაშზედ, რო-

ბეჭდილი იერუსალიმის პატრიარქის
ამოწმებულად, ჩვენს ე. ი. რუსეთის
კანდიდატს არხიეპისკოპოს ნიკოლოზს
კენჭიც არ უყარა სამეცნიერეთის სამ-
ღვდელოებაში, იმდენი პატივი არ დაგ-
ედეს, რომ ჩვენი სასიამოვნო სამღ-
ვდელო პირი დაენიშნათ პატრიარ-
ქად და თავის კაცი შოტი პესოგლოუ
დანიშნესო. მითქმის მთელი იერუ-
სალიმის ბერძნის სამღვდელოება რუ-
სეთის საშუალებით რჩებაო, იმას აქვს
რუსეთში უძრავი მამულები, ჩვენი
ხაზინა ყოველ გვარ შემწეობას ამ-
ღვდელო და ამის შემდეგ ასეთი შეუ-
რაცხყოფა მოგვაყენესო.

2. თუ საბერძნეთის სამღვდელთებას
 ჩვენთან ერთობა ანა ქსუფს, ჩვენ შეგ-
 ვიძლია უოკელი შემწეობა მოუხზოთ
 იმას რუსეთიდან, ამოღებს გაცემით. შეგ-
 ვიძლია აღუყვანდეთ იმათ ბერებს რუ-
 სეთში ფუფუნის მოგზავვება და მამინ
 ვნახოთ, როგორ წაიყვანენ თავის საქმეს.

✿ ✿ ✿

იმერეთიდან გვწერენ:
მართი სამაგელი თევზის დასაჭერი
ჩვეულება შემოვიდაა ეხლა ჩვენში და
არ მჯერა რომ კანონი არ უშლიდეს
ხალხს ამისთანა საშუალების ხმარებას!
მს საშუალება არის დინამიტით თევ-
ზის ჭერა.

„ამ დინამიტებს აგლებენ დიდ მო-
რეგებში, იქ აიფეთქებს საშინლად და
რაც რამ არის ამ მოკრიფში. სულო ცხლ-

გორც მეორე ხარისხის ღირსებაზედ,
არაფინა ლაპარაკოდა.

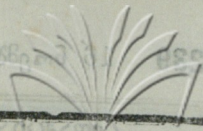
ბოდა ის მომღერალი ქალიც, რომლის სურათსაც მლოურიძე და ანტრეპრენერი, ამ რამდენიმე ხნის წინეთ შინაგადაღებაში

მლორში, პირველში აცუნტუკებუ-
ლი, ერთბაშად შეზღვა, რადგან აც-
დინახა, რომ იმის საქმე არ არის აქ-
ტრისების და პრიმადონების დევნა;
რომ ეს სიამოვნება ძნელი მისაღწე-
ვიც არის და ძვირათაა ჯდება; ამის
გარეთ შეამცნია, რომ ყოველთვის
სამსახარათა ჰყავს განდილი და ის
... ბა თავი.

მას მოაგონდა თავის თავდებობა,
რომელიც ედა უხლოვდებოდა და
ანტრეპრენერი-კი, გაბმული ამ სცენის
ნეტარს მოთამაშესთან, ყურსაც არ
იბერტყა მღა.

თეატრში მოსამსახურეთ შორის
დაიწყეს ჯერ ჩუმაღ ერთმანერთში
საჩივარი, რომ ანტრეპრენერის საქმე
ცუდათ მიდისო, ფულს არ იძლევაო,
მერე უფრო გახშირდა ეს ხმა და ბო-
ლოს მთელი თეატრის „სინკლიტი“
აყაყანდა ერთ ხმაო.

*) იხ. *ფანჯარა*, № 238.

ცემა. ღინამიტები მოაქვს მედუქ-
ნებს და ღუქნებიდან ჰყიდიან უბრა-
ლო მეთევზე ხალხზე. ამათ, რასა-
კვირველია, კარგად არ იციან მათი
ხმარება და დიდ უზედურებას მოახდენ-
ენ როდესმე. შვირილის წყალში ხში-
რად იჭერენ ამ საშუალებით თევ-
ზებს.

„მივაქცევთ ამ საქმეზე მართებლო-
ბის ყურადღებას.

საკვირველია თოფის წამლის და
კლდების სამტყარევის წამლის მიღება
ისე გაჭირვებულია ეხლანდელ დრო-
ში, რომ აღარავის მისი გამოტანა
არ შეუძლია. ხალხს ისე უჭირს მა-
ლაზიებიდან თოფის-წამლის მიღება,
რომ მანეთ ნახევარს აძლევდნენ გირ-
ვანქაში, საჭიროების დროს, ჰყიდუ-
ლობენ კერძო პირებისგან. იქამ-
დინ მივიდა ეს გაჭირვება, რომ
ერთ კაცს ვიღაცას მუთისში განუ-
ზრახავს თოფის-წამლის ზეფოდის გახ-
სნა და, ვგონებ, კლდეც აკეთებდა.
და იმ დროს, როდესაც საწყალ გლეხს
კლდის სამტყარევი წამალი ვერ უშოვ-
ნია, ღინამიტები კი შემოაქვს თოფის-
უფლად და კაცი მიმხედავი არავინ
არის.“

შვირილი რედაქტორთან

ბ-ნო რედაქტორო! მიქვენს პატივ-
ცემულ „ღროების“ 234 ნომერში ბ-ნი
სურამელი კორესპონდენტი მწამებს,
როგორც პრისტაესა, რომ ვისაც ერთ-
ხელ გადაუხდია ფული, მეორედ უზაფ-
ნი კაცს და ვახდევინებ; მაშასადამე
ერთხელ გადახდევინებულ ფულს არ
ვაბარებ პატრონს, მე ჩემდა სასარგებ-
ლოდ ვხმარებ და პატრონსა კი ისევ
მოვალესთანვე ვგზავნი. თუ რომ ეს
მართალი იყოს, ამისთანა ჩემი მოქმე-

საზოგადოება გაფთხა, ანტრეპრე-
ნერმა-კი ისევ სხვების ინტრიგას დაა-
ბრალა, დაიწყო ყვირილი ისევ ძვე-
ლებურად, რომ ეს ბრძოლაა აზიურის
გაუნათლებლობისა, ევროპიულის გა-
ნათლებასთან და ის-კი ამ ბრძოლის
უზედური მსხვერპლი შეიქნა.

ბამონდნენ „განათლებული ევ-
როპიელნი“, რომელთაც მაისურვეს
შეგმა „აზიურს გაუნათლებლობას-
თან“ და რადგანაც ამ ბძოლისთვის
საშუალება იყო საჭირო, ეს საშუა-
ლება ადვილად აღმოაჩინეს. საერთო
სიღარიბისა და გაჭირვების დროს,
სესხად მისცეს ანტრეპრენერს ექვსი
ათას თუმანდინ, თუმცა ძალიან კარ-
გად იცოდნენ, რომ ამ ფულს ვეღარ-
ვის გადახდევინებდნენ, რადგანაც ამ
პატრონს სულს აქეთ არა გააჩნდარა.
მაგრამ განა ექვსი ათასი თუმანი იქ
სახსენებელია, სადაც ევროპიული გა-
ნათლების და ესტელიურ გრძნობის
გავრცელება უნდათ აზიურსა ველურ-
სა და ბრიყვს ხალხში? რასაკვირველია,
რომ არა...

ანტრეპრენერმა მიიღო ეს ფული
და მლურბიძე მივიდა იმასთან, თუმცა
ექვსილს ჯერ ვადა არ გასვლოდა.

— ა-ა! მახლავარ ბ. მლურბიძეს!
მლურბიძემ თავი დაუკრა-რა.

დება გავრცელებული იქნება, რო-
გორათაც ბეჭდით, აგრეთვე სასამართ-
ლოს წესით. მაგრამ არც ერთი ამის-
თანა შემთხვევა და საჩივარი არ შე-
უძლიან მიჩვენოს ბ-ნმა კორესპონ-
დენტმა; და ეს ცილის-წამება რომ
ნამდვილი იყოს, მეც მაშინ იმასავით
ვიქნები თავით ფეხადინ დატყუებუ-
ლის ბინლით, ჩოხით, მასრებით, ქა-
მარ-ხანჯლით და ზეკლით შემოსილი...
მართულად ნათქვამია: „ხმა ღეთისო
და ხმა ერისაო“.

ზემო მოხსენებული კორესპონ-
დენცია რომ დამაჯერებელი იყოს, ამ
ათის წლის ჩემ-მიერ სურამის უჩასტ-
კაში სამსახურის განმავლობაში, გაი-
გებდნენ ერთხელ მაინც პატივცემუ-
ლი მკითხველნი თქვენის გაზეთისა.

დასამტკიცებლად თავისი კორეს-
პონდენციისა, ბ-ნ ავტორს უმორჩი-
ლესად ვსთხოვ, გამობრძანდეს ასა-
რეზნად, და მაჩვენოს ერთი მაინც
არის ის პირი, რომელსაც გარდავახ-
დევინებ; და თუ ამ ჩემის მოთხოვ-
ნილებით ბ-ნი კორესპონდენტი არ
გამოჩნდება, მე შექნება სრული უფ-
ლება, დაუძახო იმას სოფლის მეჭორე
დელა-კაცის სახელი.

ა. ქაჩსიძე.

9-ს ნოემბერს.
დ. სურამი.

მწიგნობრობა

დახადებას ბეჭდვა.

ამ დღეებში რუსულ გაზეთს „მე-
კაში“ განცხადება იყო დაბეჭდილი
აქაურ სინოდის ძანტორისა „აბადე-
ბის“ დაბეჭდვაზე, რომლითაც მოწ-
ვეულნი არიან სტამბის პატრონები
შემოვიდნენ შევაჭრებაშიო.

მს ამბავი დიდად სასიამოვნოდ უნ-

— საქმე ხომ არა გაქვსთ? ჰკითხა
ანტრეპრენერმა.

— ღიან, იგან პლატონიჩ.

— აბა, რა საქმეა?

— მე იმ ექვსილის თაობაზედ გი-
ახელით... დაიწყო მლურბიძე.

— რა ექვსილისა? თითქოს არ იყო-
და, რა ექვსილზედ ვლაპარაკებოდ-
ნენ, იკითხა იგან პლატონიჩმა და გა-
ისწორა სათვალეები.

— აი, ჩემი ექვსილის თაობაზედ.

— არ მახსოვს ღმერთმანი!.. რა
ექვსილზედ ლაპარაკობთ?

მლურბიძეს შიშის ფერმა გადაჰქრა
და დაფანტვით წამოიძახა:

— როგორ არ გახსოვსთ, რომ...

— ღმერთო ჩემო! თითქოს ყვე-
ლაფერი უნდა მახსოვდეს!.. მეტადრე
მაგისთანა წერილმანი საქმე.

— იქნება თქვენთვის წერილმანი,
მაგრამ ჩემთვის-კი მთელი საცხოვრე-
ბელია. მლურბიძე პირველად გაბედ
ამ გვარი პასუხი.

— რაქნა, რომელს ექვსილზედ
ლაპარაკობთ?

— რომელზედაც თავდებათ დაგი-
დევით.

— მანა ვადა გავიდა?

— არა, მაგრამ...

— თუ არა, მაშ რა გნებაესთ
ბაყყვეტინა ანტრეპრენერმა.

და ჩათვალთ მით, რომ აქამომდე
არსად არ იბოვება გასაყიდად „აბა-
დება“, და ათასში ერთ ოჯახშიაც
ანუ ეკლესიაშიაც არ არის პირველი
გამოცემა მანტანგ მეფის შეილის ბა-
ქარისა, დაბეჭდილი 1743 წელს.
სურელი მოპოებისა კი ძლიერია.
არამც თუ საერო კაცს, თვით
მღვდლებშიაც თითო-ორს თუ ნახეთ,
რომ ძველი ალექსანდრე შეწავლილი
ჰქონდეს. რასაკვირველია, რომ ეს დი-
დი ნაკლულებანება და ახლა ამ ნა-
კლულებანების მოსპობა განუზრახავს
სინოდის ძანტორისა.

ამისათვის გულით და სულით ვი-
სურებთ ამ საქმის წარმატებას.

აქ მხოლოდ რამდენიმე შენიშვნა
გვსურს წარმოვიდგინოთ, რომ ამ
ძვირ-ფასს შრომას ჯეროვანი ყურად-
ღება მიექცეს.

1) სასურველია, რომ ნაკლებ ფა-
სად ისყიდებოდეს და ამისთვის კარგი
იქნება, რომ მარტო ძველი ალექსან-
დრე იყოს. ახალი ალექსანდრე (სახარე-
ბა) ეხლაც იაფად ისყიდება და ამის
გამოკლებით წიგნს ფასიც დააკლდი-
ბა.

2) სასურველია, რომ გარეგანის
მხრით კარგი, ლაზათიანად დაბეჭდი-
ლი იყოს. ჩვენი სტამბები მეტის-
მეტად ულაზათო, უშნო ბეჭდვას შე-
იქვინენ ყოველის მხრით. შესუფთა-
ვოდ ბეჭდენ, მელანს საძაგელს ხმა-
რობენ, როცა მათ ანდობენ, ქაღალდს
ყიდულობენ თხელს, რბილს და ულო-
ნოს; ბევრი ფურცელი მქრალად არის
დაბეჭდილი; ასოები ხშირად გაცვე-
თილი ურევია, ან ბეჭდვის დროს
ამოცვინდება და ნაბეჭდი ასო ნაკ-
ლები გამოდის. სასურველია, რომ
შრიფტი კარგი ამოჩიყულ იქნას. მა-

— მადა არ გასულა, მაგრამ ამ
ცოტახანში კი გავა.

— როდესაც გავა მაგზედ მაშინ
ვილაპარაკოთ. წამოავლო ანტრეპრე-
ნერმა ქუდს ხელი და შტეწით გას-
წია თეატრისკენ.

მლურბიძე რაოდენიმე ხანს გამ-
შრალსავით დარჩა იმ ადგილს, სადაც
ანტრეპრენერმა დასტოვა და გაბრუ-
ებულს მოაზრების ნიჭიც კი დაჰ-
კარგოდა. იდგა ისე კარგა ხანს, ჩაფი-
ქრებული, თუმცა თითონაც ვერ გე-
ტყუდით რაზედ ფიქრობდა; რამდენ-
ჯერმე გადაშალა ხელები, გადისვა
შუბლზედ და ბოლოს დაფანტულის
თვალეებით მიხედ-მოიხედა. მადასეა
კიდევ შუბლზედ ჩელი, ამოიოხრა და
წყნარად წარმოსთქვა:

— არა მაგას როგორა იქს, რო-
გორ მოინდომებს ჩემი წერილ შეი-
ლის გაცარცვას? დაფიქრდა კიდევ
ცოტა ხანს და დაუმატა: — მეგინ ხალ-
ხის გასანათლებლად მოდიან, მაგას
ექვსი ათას თუმანდინ, მარტო ბარა-
თით, უთავდებოდ ენდობიან. შეველა
მაგის შემწეობას ცდილობს... შექვე-
ლია, რომ ნდობის ღირსი უნდა იყოს!

ამის შემდეგ მლურბიძე ცოტათი
დამშვიდდა და გასწია თავის სახლის-
კენ.

გალითად ვიტყვი, ახლა რომ გაზეთის
„შრომაში“ ახალი ასოები შემოიღეს,
არ ემჯობინება; ბევრს უჭირს მისი
კითხვა და არც მოსწონთ; აკადემიის
შრიფტისა (რომლითაც „ნივერია“ იბეჭ-
დება) ზოგიერთს სტამბაში ასო წამხ-
ლარი და არეულია, (ასო „სანი“
ბევრჯელ ემსგავსება ასო „ხანსა“,
„კარი“ — „კანსა“). ძარგი იქნება რიც-
ხვი მუხლებისა და თავებისა არაბუ-
ლის ციფრებით იყოს ქართულის ან-
ბანის მაგივრად.

ხოლო რაც შეეხება ფორმატსა, რა-
საკვირველია, უფრო სასურველი იქნე-
ბოდა, რომ მომცრო ფორმატისა ყო-
ფილიყო, ადვილად ხელში დასაჭერად,
თუნდა ამისთვის რამდენსამე ნაწილა-
დაც, რამდენსამე წიგნადაც გამოსუ-
ლიყო. როგორც ძველი გამოცემა,
იმ სიდიდე წიგნის აღება კაცს ლოდი-
ვით უძნელდება.

3) ძალიანი ყურადღება არის მი-
საქცევი კორექტურის დაჭერაზე.
ამისათვის კარგი მცოდნე ორი გამ-
სწორებელი მოუხდება. აქ თუმცა
წერილმანი სათქმელი მოგვდის, მაგ-
რამ საჭიროა ვიცოდეთ, რადგანაც
თითქოს უცოდნელობით ბევრს საეკ-
ლესიო და საერო წიგნებში ვხე-
დავთ კორექტურულ შეცდომასა და
გვსურს, რომ საზოგადოდ როგორც
ამ გვარ გამოცემაში, აგრეთვე ყოველ
შესანიშნავ წიგნში ავიცილოთ კორ-
ექტურის შეცდომები. ამისთვის სა-
ჭიროა, სულ ცოტა-ცოტა ორმა კაც-
მა გასინჯოს. პირველ კორექტურის
გასწორებაში ერთს უნდა დედანი ეჭი-
როს და თვალს ადევნებდეს, მეორე
კი კითხულობდეს ახალს აწყობილს
და თან ასწორებდეს. ამისთანა გას-
წორების შემდეგ მეორე კორექტუ-
რის დროს ორჯელ კითხვა იქნება სა-

მაიარა რამდენიმე ხანა და მლურ-
ბიძე დაარჩმუნა იგან პლატონიჩმა,
რომ თავის დროზედ შეიტანდა ფულს
და ისიც სრულდებით დამშვიდდა.

მრთს დილით ადრიან, მლურბიძის
კარების ზარი, ვიღამაც ჩამოჰქრა; სახ-
ლის პატრონი გამოვიდა, გააღო კა-
რი და კარებში შეხედა ვიღაცა კა-
კარდიანს კაცს, რომელსაც პორტფე-
ლი ილლიის ქვეშ ამოეჩარა; იმასთან
იდგა ერთი დაბალი ტანის, უსიამოფ-
ნო სახის კაცი, იქამდინ გასუქებული,
იქამდინ დარგვალბებული, რომ გულ-
ზედ მიკრული ქონი თავისუფალს სუნ-
თქვის ნებას აღარ აძლევდა და ქო-
შინით ქშენავდა. დასიებული სახე
უფრო შემუშავებულს ემგავსებოდა და
იქამდინ გაბეროდა, რომ თვალსა და
ცხვირს ძლიერ-და გაარჩევდით. ძველი
გაქონილი ტანისამოსი აშკარად ამტკი-
ცებდა იმის ბინძურებას და ცხოვრე-
ბის საგნათ მარტო ფულის შოვნა
გახდომოდა.

მლურბიძე გაკვირვებით შეხედა,
რადგანაც არ იცნობდა იმათ და უკა-
ნასკნელის უცნობის სახე-კი კაც
ნება-უნებლივ შეეზიზღებოდა.

— ბ. მლურბიძე აქა დგას? იკითხა
კაკარდიანმა.

— მე განლაფარ, რა გნებაესთ?

მეორის „ — 1 გორ. 9